

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-11
28 יולי 2013

בית משפט מחוזי באר שבע

לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יהושע סופר

הנאשם

**נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד איילת קדוש
הנאשם וב"כ עו"ד תורג'מן**

מיני-רציו:

* בית המשפט גזר על הנאשם שהורשע בביצוע עבירה של הצתה עונש של 12 חודשי מאסר בפועל. נפסק, בין השאר, כי אי גרימת נזק, או גרימת נזק קטן, כמו במקרה שבפנינו, אינו מהווה שיקול מיוחד לקולא, שכן עצם המניע הוא הנסיבה המחמירה. יש לזכור כי המעשה נועד גם להשפיל את הקורבנות, ולזרוע בהם פחד, ואלה נותרים בעינם, גם כאשר הנזק אינו רב.

* עונשין – ענישה – מדיניות ענישה

* עונשין – ענישה – מדיניות ענישה: שיקולים

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של הצתה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הכין הנאשם בקבוק תבערה, מבקבוק זכוכית המכיל בנזין. בשעות הערב, נסע הנאשם ביחד עם אדם אחר לעבר בית בו מתגוררת משפחה ממוצא ערבי. הנאשם הצית את הבקבוק והשליך אותו לכיוון גדר הבית. הבקבוק התפוצץ, והצית חלק מברזנט שעטף את הגדר.

בית המשפט פסק כלהלן:

הערכים הנפגעים מעבירת ההצתה, אשר בוצעה על רקע שנאת ערבים, הם ביטחון הגוף והרכוש, סובלנות ומניעת גזענות. עבירת ההצתה כשלעצמה, נמנית על העבירות החמורות שבעבירות האלימות והרכוש. ההצתה גורמת לסיכון ממשי לחיי אדם, ורכוש, עקב התפשטות האש, וחוסר הודאות באשר 26 לתוצאות התפשטותה.

סוג העבירה מחייב הרתעה וגמול, הצתה מתוכננת של מוסד אך בשל היותו מוסד יהודי ראוי לענישה הולמת. על נקמות הדדיות לאומניות בעקבות מהומות, יהיו אשר יהיו, אין בית משפט יכול לעבור לסדר היום, והצתה היא פעולה שראשיתה ידוע ואחריתה מי ישורנה.

הצתה באמצעות בקבוק תבערה, גם באישון לילה, עלולה לגרום להתלקחות רחבה ואף לפגיעה באדם, והדברים אינם טעונים רוב מלים.

במציאות הישראלית יש בביצוע עבירות על רקע אידיאולוגי המביאות להעמקת האיבה בין קבוצות שונות של האוכלוסייה משום ערעור על סדרי המשטר הדמוקרטי. כך כאשר מדובר במעשים המכוונים לפגוע ברגשות האוכלוסייה המוסלמית וכך גם כאשר המעשים מכוונים כנגד קבוצה אידיאולוגית אחרת, שיש לעברייין יריבות עימה.

הענישה בגין הצתות על רקע אידיאולוגי, גזענות ושנאת זרים, מחמירה ומעדיפה את אינטרס ההרתעה והגמול, על פני שיקולי ענישה אחרים, על מנת למגר פשעי שנאה.

אי גרימת נזק, או גרימת נזק קטן, כמו במקרה שבפנינו, אינו מהווה שיקול מיוחד לקולא, שכן עצם המניע הוא הנסיבה המחמירה. יש לזכור כי המעשה נועד גם להשפיל את הקורבנות, ולזרוע בהם פחד, ואלה נותרים בעינם, גם כאשר הנזק אינו רב. מתחם הענישה ההולם בנסיבות העניין הוא בין 12 – 36 חודשי מאסר.

במתחם הזה, אין מקום לקבוע רף גבוה. מדובר בנאשם ללא עבר פלילי משמעותי, אשר גם השתלב בהליך טיפולי שיקומי, ומפרנס בגילו הצעיר משפחה רבת נפשות. נסיבות חייו אינן מן הקלות, והוא הודה בהזדמנות הראשונה, והביע חרטה.

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-11
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

47708-08-11

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נ ג ד

יהושע סופר

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד איילת קדוש
הנאשם וב"כ עו"ד תורג'מן

<81>

פרוטוקול

<82>

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של הצתה לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 23.8.11 הכין הנאשם בקבוק תבערה, מבקבוק זכוכית המכיל בנזין. בשעות הערב, נסע הנאשם ביחד עם נהוראי שוקר (להלן: "שוקר"), לעבר בית בו מתגוררת משפחה ממוצא ערבי. הנאשם הצית את הבקבוק והשליך אותו לכיוון גדר הבית. הבקבוק התפוצץ, והצית חלק מברזנט שעטף את הגדר.

לנאשם רישום פלילי אחד ללא הרשעה בעבירות היזק לרכוש, ותגרה, מיום 12.1.11, בגינו חתם על התחייבות להימנע מביצוע עבירה, שהינה בת הפעלה בתיק זה.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם בן 24, רווק, סיים 10 שנות לימוד במסגרת החינוך התורני, ועזב את הלימודים על מנת לעזור בפרנסת הבית, עקב פירוד הוריו. כיום מתגורר בבית אמו באופקים. שירות המבחן התרשם מהנאשם כבעל אינטליגנציה תקינה, אשר גדל באווירה נוקשה מבחינה דתית, בה ספג מסרים דתיים לצד אלימות רבה. באשר לאירוע, התרשם שירות המבחן, כי התנהגות הנאשם נבעה מצורך לחפש מקור שייכות, ולהוכיח

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-11
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

השתייכות לחברה בה גדל. הנאשם קיבל אחריות מלאה לביצוע העבירה, ואף הבין את הנזק אשר עלול היה להיגרם ממעשיו. הנאשם סיפר כי ידע שבבית מתגוררת משפחה ממוצא ערבי וכי במשך השנים גדל בחברה אשר חינכה לשנאה של בני מיעוטים, ועודדה אלימות כלפיהם. שירות המבחן הפנה את הנאשם לטיפול בקבוצה. עד הגשת התסקיר הגיע הנאשם לחמישה מפגשים, השתתף באופן פעיל, התאמץ להתחבר לתכנים ולמשתתפים, גילה עניין בטיפול והוכיח מוטיבציה לשינוי. על כן המליץ שירות המבחן, לאפשר לנאשם להמשיך בהליך טיפולי שיקומי ולהטיל עליו צו מבחן לשנה, ביחד עם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

ב"כ המאשימה עתרה לדחות את המלצת שירות המבחן, ולהשית על הנאשם עונשים של מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיצוי למתלוננים. כן עתרה להפעיל התחייבות מת"פ 1960/09 של בית משפט השלום באר שבע, בסך 2,000 ₪. לטענתה, מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין נע בין 2-4 שנות מאסר, בצירוף עונשים נלווים. הערכים החברתיים הנפגעים, הם סיכון חיי אדם, והגנה על שלום הציבור ובטחונו. עוד הוסיפה, כי עבירת ההצתה חמורה ומסוכנת, קל וחומר כשבוצעה בסמוך לבית המגורים בשעות לילה, כשבני המשפחה נמצאים בבית. בנוסף, הפגיעה כוונה כלפי אוכלוסיית מיעוט, מתוך תפיסת עולמו של הנאשם.

באשר לשוקר, הנאשם הנוסף, הוא הודה והורשע בנפרד בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, בכך שנתן לנאשם מצת, כדי להדליק באמצעותו את בקבוק התבערה. הושתו עליו במסגרת הסדר טיעון חמישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. השוני בין הנאשמים נבע, בין היתר, מעדותו של הנאשם בתיקו של שוקר, שם חזר בו מגרסתו המקורית, וטען כי כל מעורבותו של שוקר במעשה, התבטאה במתן המצת. בגין כך תוקן כתב האישום נגד שוקר, ונערך ההסדר הנ"ל. לטענתה, עונשו של הנאשם, אשר תכנן את הפשע, בנה את בקבוק התבערה והשליכו, לעומת שוקר שמסר לו את המצת, צריך להיות חמור באופן משמעותי.

כעד הגנה לעניין העונש, העיד הרב יהודה מויאל, מכר של משפחת הנאשם, המעסיק את הנאשם בישיבה אותה הוא מנהל. לדברי העד, הנאשם מממן ממשכורתו את כלכלת הבית. הנאשם אדם המתחשב באחרים, עוזר, אינו מביע שנאה לזר, ולדעת העד, ביצע את העבירה מתוך דחף רגעי, והוא מודע לחומרת מעשיו. העד ביקש להקל בעונש, נוכח היות הנאשם המפרנס היחיד של משפחתו.

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-111
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

1 ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה
2 בעבודות שירות. לטענתו, מתחם הענישה ההולם בנסיבות העניין, נע בין 6 חודשי מאסר
3 בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

4
5 עברו של הנאשם קל, וניתן להתייחס אליו כנטול עבר רלוונטי. ב"כ הנאשם ביקש להביא
6 בחשבון לקולא, את נסיבות חייו הקשות, כמפורט בתסקיר, את השתלבותו בטיפול,
7 והמוטיבציה שלו. מאסר בפועל עלול להיות הרסני הן לנאשם לחייו ולעתידו, והן למשפחתו
8 ואחיו הקטינים. עוד טען הסניגור, כי יש מקום להשוות את עונשו של הנאשם לעונש שותפו
9 שוקר, ממספר טעמים. ראשית, שוקר סיפק לנאשם את המצת באמצעותו הודלק הבקבוק.
10 בנסיבות אלה, הרשעתו בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, אינה צריכה להיבחן רק טכנית
11 על פי הוראת החיקוק, אלא מהותית. שוקר סייע בידי הנאשם בביצוע העבירה. המאשימה לא
12 טענה שלא ידע מה מטרת הנסיעה, או שהופתע מביצוע העבירה על ידי הנאשם, נהפוך הוא,
13 התגבשה אצלו הידיעה הממשית לגבי הפשע העומד להתבצע, והוא אפשר אותו בעזרת המצת
14 שמסר לנאשם. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי מדובר בנסיבות קלות של הצתה. השלכת הבקבוק
15 היתה לעבר גדר שהקיפה הבית ולא לתוך הבית, ופגעה בברזנט החיצוני הקרוב לכביש.
16 מראש, המטרה לא הייתה לסכן אף אדם, וכתוצאה מהצתה נפגע רק חלקה התחתון של הגדר.
17
18 הנאשם הביע צער וחרטה, סיפר כי עבר תקופה לא קלה, וכיום התחיל דרך חדשה, ורוצה
19 להמשיך בה, ולהקים משפחה.

דיון

22 הערכים הנפגעים מעבירת ההצתה, אשר בוצעה על רקע שנאת ערבים, הם ביטחון הגוף
23 והרכוש, סובלנות ומניעת גזענות.

24
25 עבירת ההצתה כשלעצמה, נמנית על העבירות החמורות שבעבירות האלימות והרכוש.
26 ההצתה גורמת לסיכון ממשי לחיי אדם, ורכוש, עקב התפשטות האש, וחוסר הודאות באשר
27 לתוצאות התפשטותה. ראה דברים שנאמרו בעניין זה בע"פ 3210/06 עמארה נ' מדינת
28 ישראל:

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-111
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

"...במובן הפשוט של הסכנה לחיים ולרכוש, והפוטנציאל ההרסני שבה, וכדברי בית משפט זה אשר להצתה שציטט בית המשפט קמא מפי השופט – כתוארו אז – ריבלין, בבש"פ 6526/02 ... 'שיודע אתה את תחילתה ואין אתה יודע את סופה... לא בכדי קבע לה המחוקק עונש מאסר מן הגבוהים שבסולם הענישה, חמש עשרה ועשרים שנה... בשל הסכנה הרובצת לפתח בגינה, שראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות".

וכאשר עבירה זו מבוצעת על רקע אידאולוגי ושנאת הזר, נאמר בע"פ 5873/09 אברהים ביומי נ' מדינת ישראל (2010):

"סוג העבירה מחייב הרתעה וגמול; הצתה מתוכננת של מוסד אך בשל היותו מוסד יהודי ראויה לענישה הולמת. על נקמות הדדיות לאומניות בעקבות מהומות, יהיו אשר יהיו, אין בית משפט יכול לעבור לסדר היום, והצתה היא פעולה שראשיתה ידוע ואחריתה מי ישורנה, כפי שנכתב לא פעם; הצתה באמצעות בקבוק תבערה, גם באישון לילה, עלולה לגרום להתלקחות רחבה ואף לפגיעה באדם, והדברים אינם טעונים רוב מלים. די אם אביא את דברי השופטת (כתארה אז) ביניש בע"פ 8469/91 אסקין נ' מדינת ישראל (לא פורסם), שהביא בית המשפט קמא: "במציאות הישראלית יש בביצוע עבירות על רקע אידאולוגי המביאות להעמקת האיבה בין קבוצות שונות של האוכלוסייה משום ערעור על סדרי המשטר הדמוקרטי; כך כאשר מדובר במעשים המכוונים לפגוע ברגשות האוכלוסייה המוסלמית וכך גם כאשר המעשים מכוונים כנגד קבוצה אידאולוגית אחרת, שיש לעברין יריבות עימה" ... דברים מעין אלה יש איפוא לעקור מן השורש, כפי שמבין כל בר דעת, והענישה היא תרומתו של בית המשפט לכך".

מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות, של הצתה על רקע אידאולוגי, נעה בין 12 – 48 חודשי מאסר, כדלקמן:

ע"פ 5972/12 אלעד פינטו נ' מדינת ישראל (2013), בית המשפט המחוזי השית על המערער עונש של שנת מאסר, בכך שהשליך בקבוק תבערה למועדון אימונים של בית"ר ירושלים, על רקע היותו אוהד קבוצה יריבה. כתוצאה מהמעשה הוצתה אש אשר כלתה כליל את המבנה על תכולתו. הנזק הכולל נאמד בסכום של 150,000 ₪, ולמערער עבר פלילי בעבירה דומה. בית

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-11
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

המשפט העליון דחה את הערעור, וקבע כי יש לגנות תופעות גזענות, במקרה זה תופעת אלימות במגרשי הספורט.

ע"פ 5984/09 מדינת ישראל נ' הישאם עוודאללה (2009), בית המשפט המחוזי השית על המערער עונש מאסר בן 10 חודשים בגין ניסיון הצתה ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. המערער השליך ארבעה בקבוקי תבערה ויידה אבנים לעבר רכב משטרה של משמר הגבול, העבירה בוצעה על רקע אידאולוגי בעיצומו של מבצע עופרת יצוקה. למערער עבר פלילי קל ביותר. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, וציין, כי עבריינות הנובעת ממניעים אידאולוגיים הינו רעה חולה וראוי לענישה מחמירה, יהיו עוברי העבירה אשר יהיו. על כן החמיר בעונשו והעמידו על 15 חודשים.

ע"פ 3057/13 מדינת ישראל נ' עבאס עבאסי (2013), בית המשפט המחוזי השית על המשיב 9 חודשי מאסר (לפני הפעלת מאסר מותנה), בגין השלכת בקבוקי תבערה בשתי הזדמנויות לעבר בתי יהודים בשכונת ראס אל עמוד. תסקיר שירות המבחן לא כלל המלצה טיפולית שיקומית בשל סירובו של המשיב. עברו הפלילי כלל עבירה זהה בתקופה קצרה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את העונש על 20 חודשי מאסר בנוסף לתנאי שהופעל.

ע"פ 7603/10 מדינת ישראל נ' תאבת ג'בארין (2011), בית המשפט המחוזי השית על המשיב 15 חודשי מאסר בפועל, בגין הכנת שני בקבוקי תבערה והשלכתם לעבר הישוב מי-עמי. הבקבוק פגע בגדר הישוב. למשיב עבר פלילי בעבירה דומה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור וקבע, כי נוכח עברו הפלילי המכביד, ובנסיבות בהן אין מדובר במעשה שמקורו בלהט יצרים אלא בעבירה אשר קדמו לה מחשבה ותכנון, ומעשיו כוונו להסב נזק על רקע השקפה לאומנית, ולמרות שהנזק היה מזערי, החמיר בעונשו והעמידו על 27 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 3063/12 מדינת ישראל נ' אסלאם עודה ואח' (2012), בית המשפט המחוזי השית על המשיבים עונשי מאסר בפועל שבין חודש אחד ל-30 חודשי מאסר, בגין קשירת קשר להשליך בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון ולעבר בתי יהודים בסילוואן ובראס אל עמוד. נקבע כי המשיבים ביצעו את העבירות לאחר תכנון ומחשבה ומתוך מניע אידאולוגי. אומנם מעשיהם לא

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-111
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

הסבו נזקים, אך המסוכנות הפוטנציאלית קיימת. בית המשפט העליון דחה את הערעור, הותיר את העונשים על כנם, וציין אומנם לא הייתה פגיעה בגוף או ברכוש אך אין בכך להקהות את המסוכנות.

ע"פ 5873/09 אברהים ביומי נ' מדינת ישראל (2010), בית המשפט המחוזי השית על המערער 4 שנות מאסר בפועל, בגין השלכת בקבוק תבערה לעבר ישיבת "רוח צפונית", כתגובה על שריפת בתים ומסגד בעכו. למערער עבר פלילי ונסיבות חייו קשות. בית המשפט העליון דחה את הערעור, ובנימוקיו ציין כי סוג העבירה מחייב הרתעה וגמול. הצתה של מוסד יהודי ראוייה לעונש הולם. עוד הוסיף כי בית המשפט אינו יכול לעבור לסדר היום על מעשים של נקמנות הדדית לאומנית.

עיננו הרואות כי הענישה בגין הצתות על רקע אידאולוגי, גזענות ושנאת זרים, מחמירה ומעדיפה את אינטרס ההרתעה והגמול, על פני שיקולי ענישה אחרים, על מנת למגר פשעי שנאה (ראה גם ע"פ 1163/07 אבו חידיר נ' מדינת ישראל (2007)). אי גרימת נזק, או גרימת נזק קטן, כמו במקרה שבפנינו, אינו מהווה שיקול מיוחד לקולא, שכן עצם המניע הוא הנסיבה המחמירה. יש לזכור כי המעשה נועד גם להשפיל את הקורבנות, ולזרוע בהם פחד, ואלה נותרים בעינם, גם כאשר הנזק אינו רב.

על כן, מתחם הענישה ההולם בנסיבות העניין הוא בין 12-36 חודשי מאסר.

במתחם הזה, אין מקום לקבוע רף גבוה. מדובר בנאשם ללא עבר פלילי משמעותי, אשר גם השתלב בהליך טיפולי-שיקומי, ומפרנס בגילו הצעיר משפחה רבת נפשות. נסיבות חייו אינן מן הקלות, והוא הודה בהזדמנות הראשונה, והביע חרטה.

איני מקבלת את טענת הסנגור, לפיה יש להשוות את עונשו של הנאשם לעונשו של שוקר, דהיינו מאסר בעבודות שירות. העבירה בה הורשע שוקר הינה עבירה קלה בהרבה, מסוג עוון ואילו הנאשם הורשע בעבירת הצתה שהעונש הקבוע לצידה 15 שנות מאסר. גם מבחינה מהותית, חלקו של הנאשם היה החלק המשמעותי. הוא הכין את בקבוק התבערה, הוא החליט

בתי המשפט

ת"פ 47694-08-11
28 יולי 2013

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

לאן להשליכו, והוא היה הרוח החיה באירוע. העונש ההולם בעניינו הוא מאסר לריצוי בפועל, במובחן משוקר שהושיט את המצת לידי. אין גם לשכוח כי הנאשם נדון בגין עבירות אלימות מספר חודשים קודם לכן וניתנה לו הזדמנות להשתקם, בדמות גזר דין ללא הרשעה.

אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. שניים עשר חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (24.08.11 – 5.10.11, 26.7.12 – 9.9.12). הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בתאריך 29.9.13 בשעה 08:00 במתחם דרום של שב"ס.
  2. שישה חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה בה הורשע בתיק זה או כל עבירת אלימות שהיא פשע.
  3. פיצוי למתלוננים בסך 1500 ₪.
  4. מפעילה התחייבות בת 2,000 ₪ מת"פ 1960/09 של בית משפט השלום בבאר שבע, או 20 ימי מאסר תמורתה.
  5. בהסכמת הנאשם, הפיצוי וההתחייבות ישולמו על דרך חילוט ההפקדה הכספית, היתרה תושב לנאשם באמצעות הסנגור, לאחר שיתייצב לריצוי המאסר.
  6. צו עיכוב יציאה מהארץ כנגד הנאשם, אשר יבוטל לאחר שיתייצב לריצוי מאסרו.
- רשמתי בפני כי לנאשם אין דרכון.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.

ניתן והודע היום כ"א אב תשע"ג, 28/07/2013 במעמד הנוכחים.

טלי חיימוביץ, שופטת

הוקלד על ידי שנהב כנען